

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги

**5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши)
бакалаврият таълим йўналишининг
малака талаблари**

Тошкент-2020

СУЗ БОШИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари

КИРИТИЛГАН:

Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Тиббий таълимни ривожлантириш маркази

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари Ректорлар раёсати

ТАСДИҚЛАНГАН:

Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий таълим тизими муассасалараро Мувофиқлаштирувчи кенгаш

АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил «08» 09 даги 236 - сонли буйруғи

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тегишлидир

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.2.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.2.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари ва эга бўлиши лозим компетенциялар	7
3.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва модул дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.1.	Ўқув режа модул блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2.	5111000 - Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ва кредитлар сони	15

1. 5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)* бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва модул дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва модул дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва модул дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва модул дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва модул дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва модул дастури	Бакалавр	6 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Тиббиёт ва фармацевтика олий таълимнинг ушбу малака талаби **5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)*** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва модул дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва модул дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва модул дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва модул дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– тиббиёт ва фармацевтика олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5111000 - *Профессионал таълим (5510100 – Даволаш иши)* бакалаврият таълим

Йўналиши – фан ва соғлиқни сақлаш соҳаларига тегишли йўналиш бўлиб, соғлиқни сақлаш тизими муассасаларида, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш, тиббий нуфузини ошириш, ўткир ва сурункали касалликларнинг келиб чиқиши ва тарқалишини олдини олиш, юқумли касалликларни олдини олиш доирасида эпидемия ва пандемияга қарши чора - тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, касалликларни ташхислаш ва даволашнинг замонавий усулларида кенг фойдаланган ҳолда беморларнинг тиббий муаммолари бўйича асосий вазифаларни ҳал қилиш, соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинида тиббий-ижтимоий вазифаларни бажариш бўйича комплекс масалаларни ечишни ҳамда тиббиёт соҳасида таълим-тарбия жараёнида фаолият юритишни ўз ичига олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5111000 - Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– таълим тизимидаги ўқув жараёни, модул тизими, симуляцион ўқув жараёни, таълим соҳасига тааллуқли стандартлар, дастурлар, интерфаол усуллар, инновацион технологиялар, ҳужжатлар, ўқувчи ва талабалар, ўқув жараёнида қўлланиладиган усул ва воситалар;

– соғлиқни сақлаш тизимидаги жараёнлар, ислохатлар, соғлиқни сақлаш тизимига тегишли қарор ва фармонлар, буйруқлар, чора – тадбирлар, дастурлар, стандартлар, инновацион ғоя ва лойиҳалар, илмий-тадқиқот ишлари, илмий мақолалар, тезислар, меъёрий ҳужжатлар, маълумотномалар, ҳисоботлар;

– тиббиёт асбоб-ускуналари, симуляцион таълим технологиялари, симулятр работлар ва фантомлар, дори воситалари, муолажалар, ресурслар, воситалар, усул ва услублар мажмуаси;

– жамият, аҳоли, оила, беморлар, тиббий ёрдамга муҳтож қариялар, катталар ва болалар, аёллар ва эркеклар;

– инновацион ва илмий-тадқиқот жараёни.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

– *ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида таълим жараёнини ташкил этиш ва мутахассисликка доир тиббий фанларни талаб даражасида ўқитиш;*

– *соғлиқни сақлашни бирламчи тизимида тиббий фаолиятни ташкил этиш;*

– *аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш ва сғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш;*

– *аҳоли орасида кенг тарқалган ўткир ва сурункали касалликлар бўйича барча турдаги профилактик чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва тадбиқ этиш;*

– *юқумли касалликларни олдини олиш ва эпидемия, пандемия шароитида зарур бўлган чора – тадбирларни ишла чиқиш ҳамда амалга ошириш;*

– *шошилинч ёрдам қўлами бўйича зарур назарий ва амалий билимларга эга бўлиш ҳамда амалиётда қўллаш;*

– *тиббиёт соҳасида долзарб бўлган касалликлар ҳамда муоммолар бўйича замонавий маълумот, билимларга эга бўлиш ва фаолияти давомида улар тўғрисидаги маълумотлар билан мунтазам танишиб бориш ва қўллаш;*

– *аҳоли орасида кенг тарқалган касалликлар бўйича замонавий таххислаш ва даволаш стандартларини мақсадга йўналтирилган ҳолда амалиётда қўллаш;*

– *диспансеризация ва реабилитация чоралари талаб қилинадиган ҳолатларда, уларни аҳолига зарур бўлган даражада қўллаш чора-тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш ;*

- аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишида унинг учун маъсул бўлган ташкилотлар билан ҳамкорликда мавжуд ресурслардан унумли фойдаланиш;
- соғлиқни сақлаш бирламчи тизимининг меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни самарали бошқаришида иштрок этиш;
- тиббиёт соҳасида долзарб бўлган муоммолар бўйича илмий-тадқиқот фаолияти ва инновацион лойиҳаларни талаб даражасида олиб боришида иштрок этиш.

1.2.3. 5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- урта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида педагогик фаолият
- тиббий-профилактик;
- тезкор ва шошилишчи тиббий ёрдам;
- таъхислаш ва даволаш;
- реабилитация ва диспансер назорати;
- тиббий-ижтимоий;
- ташкилий- бошқарув;
- илмий-тадқиқот ва инновацион.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг урта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида тиббиёт соҳасига оид махсус модулларни (фанларни) ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- 5A510101 - Акушерлик ва гинекология;
- 5A510102 - Эндокринология;
- 5A510103 - Терапия (йўналишлар бўйича);
- 5A510104 - Оториноларингология;
- 5A510105 - Кардиология;
- 5A510106 - Офтальмология;
- 5A510107 - Юқумли касалликлар (йўналишлар бўйича);
- 5A510108 - Дерматовенерология;
- 5A510109 - Неврология;
- 5A510110 - Умумий онкология;
- 5A510111 - Психиатрия;
- 5A510112 - Хирургия (йўналишлар бўйича);
- 5A510113- Таъхиснинг инструментал ва функционал усуллари (йўналишлар бўйича);
- 5A510114 - Нейрохирургия;
- 5A510115 - Соғлиқни сақлашни бошқариш ва жамоат соғлиғини сақлаш (йўналишлар бўйича)
- 5A510116 - Тиббий психология;
- 5A510117 - Урология;

- 5A510118 - Морфология (йўналишлар бўйича);
- 5A510119 - Наркология;
- 5A510120 - Анестезиология ва реаниматология;
- 5A510121 - Травматология ва ортопедия;
- 5A510122 - Оилавий тиббиёт;
- 5A510123 - Суд тиббиёт экспертизаси;
- 5A510124 - Патологик анатомия;
- 5A510125 - Шошилинч тиббий ёрдам;
- 5A510126 - Фармакология
- 5A510127 - Спорт тиббиёти
- 5A510128 - Диетология
- 5A510129 - Нутрициология
- 5A510130 - Аллергология ва клиник иммунология магистратура мутахассисликлари ҳамда клиник ординатура бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- кенг дунёқарашга, замонавий ҳамда тизимли билимларга эга бўлиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.
- гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- маънавий миллий ва умуминсоний кадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида педагогик фаолиятида:

– ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари (модуллар) бўйича назарий ва амалий машғулотларни ўтказиш қобилиятига эга бўлиши;

– ўқув фанларини (модулларни) ўқитиш услубиётини эгаллаши;

– замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ўқув машғулотларини ўтказиш;

– ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-услубий ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;

– ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник ва инновацион воситаларидан фойдаланиш;

– мустақил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги услублар, воситалар ва шакллар тизимида ўз устида ишлаш, малака ошириб бориш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Тиббий - профилактик фаолиятида:

– аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш;

– аҳоли орасида касалликлар ривожланишига сабаб бўлувчи хавф омилларни аниқлаш ва бартараф этиш;

– аҳоли тиббий нуфузини ошириш, рационал овқатланиш тамойиллари ҳамда зарарли одатлари бартараф этиш борасида зарур чора – тадбирларни амалга ошириш;

– соғлиқни сақлаш тизимида бирламчи, иккиламчи ва учламчи профилактика чора-тадбирларини ишлаб чиқиш;

– аҳоли орасида кенг тарқалган касалликларнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;

– тиббий-профилактика фаолиятида илғор, инновацион технологияларни жорий этиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Тезкор ва шошилиш тиббий ёрдам фаолиятида:

– шошилиш ҳолатларни ўз вақтида аниқлаш;

– касалхонагача бўлган тез ёрдам кўламини аниқлаш ва тиббий ёрдам кўрсатиш;

– кўрсатмага кўра зарур мутахассисларга ва касалхонага юбориш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Ташхислаш ва даволаш фаолиятида:

– аҳоли орасида кенг тарқалган касалликларни эрта ташхислаш;

– умумий амалиёт шифокори фаолиятида замонавий ташхислаш усулларида фойдаланиш;

– кенг тарқалган касалликларни замонавий усуллардан фойдаланган ҳолда тўғри даволаш;

– беморларни кўрсатмага кўра тор мутахассислар билан биргаликда олиб бориш ва даволаш;

– ўз фаолиятида далилларга асосланган тиббиёт стандартларидан фойдаланиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Реабилитация ва диспансер назорати фаолиятида:

– касалликлар бўйича реабилитация чора тадбирларини ўтказишга кўрсатма ва қарши кўрсатмаларни, муддатларини тўғри аниқлаш;

– реабилитация чора-тадбирларини тўлиқ ҳажмда амалга ошириш;

– беморлар ўртасида реабилитация ўтказишда замонавий усуллардан фойдаланиш;

– кўрсатмага кўра ўз вақтида диспансер назоратига олиш;

– диспансер назорати гурҳларини тўғри аниқлаш ва босқичларини ўз вақтида амалга ошириш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Тиббий-ижтимоий фаолиятида:

– аҳоли ўртасида жисмоний, тиббий-ижтимоий ва психологик нуфузни тиклаш ва ривожлантириш

– ижтимоий соҳа химоя органлари ва раҳм-шафқат хизматлари билан ҳамкорликда тиббий-ижтимоий хизмат турларини ташкиллаштириш ва хизмат кўрсатиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинидаги даволаш-профилактика муассасаларида ишни ташкиллаштириш ва бошқариш;

– тиббиёт соҳасидаги бошқарувни ижтимоий-иқтисодий ривожланиш тенденцияларига мос тарзда такомиллаштириш;

– аҳоли соғлиги ҳолатининг асосий кўрсаткичларини режалаштириш, таҳлил қилиш ва ҳисобот тайёрлаш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Илмий-тадқиқот ва инновацион фаолиятида:

– тиббиёт муассасаларида, илмий-тадқиқот институтлари ва илмий –амалий марказларда долзарб мавзуларда илмий-тадқиқот ишларини олиб боришда иштирок этиш;

– интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

– илмий электрон базалар, юқори иқтибосликка эга илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот натижалари ҳамда ютуқларини ўрганиш;

– касбий фаолиятига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот ишлар, лойиҳаларини ўрганиш ва таҳлил қилиш;

– тиббиёт массасалари, илмий-тадқиқот институтлари ва илмий – амалий марказларда экспериментал тадқиқотлар ўтказиш, уларнинг натижаларига ишлов бериш, баҳолаш ва бошқа касбий фаолият турларини бажариш;

– инновацион лойиҳалар ва илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

– тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этишда иштрок этиш;

– маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш, илмий мақола ва тезислар, лойиҳалар тайёрлаш ва амалга ошириш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва модул дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва модуллар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва ижтимоий;

клиника олди модуллар;

клиник модуллар;

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув модуллари билан бир қаторда талабалар танлаган модулларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва модуллар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув модулларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид модулларнинг амалий машғулоти ва клиник ўқув (клиник) амалиёти тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаси ҳамда мулкчилик шаклидан қатъий назар даволаш – профилактика муассасалари, ташкилотлар ва илмий - амалий марказларда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари мулкчилик шаклидан қатъий назар даволаш профилактика муассасалари, ташкилотлар ва илмий-амалий марказларда ўтказилади.

3.1. Ўқув режа модуллари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий модуллар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланадиган тиббиёт ва фармацевтика олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий модуллар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Клиника олди модуллар блоки:

клиника олди табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги, тиббиёт соҳасида фундаментал ва клиник фанларни ўзлаштириш учун анатомия фанининг аҳамияти, инсон танасининг, аъзо ва тизимларнинг анатомик тузилиши, организмнинг ўсиши, шаклланиши, ривожланишининг асосий қонуниятларининг моҳияти, уларнинг ташқи муҳит билан муносабатини таъминлаётган тизимлар ҳамда уларнинг ёшга нисбатан ўзгариши, клиник анатомиянинг моҳияти, топографик анатомия асослари, оператив жарроҳлик ва топографик анатомия фанининг клиник жарроҳликдаги аҳамияти, жарроҳлик амалиёти турлари, техникаси ва босқичлари, гистология, эмбриология, цитология фанининг назарий ва илмий асосларига таянган ҳолда хужайра, тўқималарнинг турлари, умумий тузилиши ва вазифалари, аъзоларнинг тараққиёт манбалари, шаклланиш муддатлари, умумий тузилиш асослари, вазифалари ва ёшга кўра бўладиган ўзгаришлари, одам эмбриологияси босқичлари, уларнинг хусусиятлари, аъзолар ривожланиши, тиббий биология қонуниятлари, тиббий генетика асослари ва назариялари, ташхислаш усуллари, тиббий кимёнинг долзарб тамойиллари, кимёвий реакциялар, тажрибалар, биокимёвий жараёнлар, моддалар алмашинуви уларнинг организмдаги ўзгаришлар билан ўзаро боғлиқлиги, физиологиянинг мақсад ва вазифаси, физиологик жараёнлар, одам ҳаёт фаолияти жараёнида физиологик функцияларнинг бошқарилиши ва асосий қонуниятлари ҳақидаги назарий ҳамда илмий тасаввурларга эга бўлиш;

патология ва унинг қонуниятлари, патологик жараённинг ривожланиш механизмлари, патологик ҳолатларнинг ривожланиши, патологик анатомияни ўрганишда одам танасининг нормал тузилиши, хужайра тузилиши асослари, шунингдек турли жараёнларнинг биохимик ва физиологик кечиши, морфологик ўзгаришлар, турли касалликларда ички аъзолардаги ўзгаришларнинг морфофункционал моҳиятлари патологик физиологиянинг асослари, қонуниятлари, патологик жараёнлар ва ижтимоий-экологик омилларнинг аҳамияти, замонавий тиббий микробиология, вирусология ва иммунология асослари, унинг мақсад ва вазифалари, унинг умумий амалиёт ва фаолиятидаги аҳамияти доирасида билим ва кўникмаларни шакллантириш;

фармакология фанининг аҳамияти, аҳоли орасида кенг тарқалган юқумли ва юқумли бўлмаган касалликларни даволашда қўлланиладиган дори воситаларнинг таъсир механизмлари, фармакокинетика ва фармакодинамикаси, кўрсатма ва қарши кўрсатмалар, ножўя таъсирлари, лотин тили аҳамияти, тиббий терминалогия, тиббиётда кенг қўлланувчи атамалар ҳамда далилларга исботланган тиббиёт асосида тавсия қилиш усуллари билиш ва амалиётда қўллаш;

тиббиёт тарихи ва ривожланиш босқичлари, тиббиёт ривожланишида ўз хиссасини қўшган муахассисларнинг роли ва ўрни, тиббиёт ривожланиш назариялари, жамоат саломатлигини сақлаш ва муҳофаза қилиш, тамойиллари, кўрсаткичлар, усуллар, жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқаришнинг аҳамияти, тиббий-санитария ёрдамни тўғри ташкил этиш асослари, инсонни инсонга, жамиятга, ташқи муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи этик ва ҳуқуқий меъёрлар, жамият саломатлигини шакллантирувчи асосий қонуниятлар ва омиллар, ижтимоий шароитлар, турмуш тарзи, ташқи муҳит омилари, аҳоли саломатлини сақлаш бўйича маҳаллий бошқарув органлари ва умумий амалиёт шифокорининг асосий вазифалари, мажбурият ва ҳуқуқлари, тиббиёт тарихи ва валеологиянинг назарий ҳамда илмий асослари бўйича назарий билимларни шакллантириш;

гигиенага оид тушунчалар ва қоидалар, турлари, тиббий экологиянинг аҳамияти, атроф-муҳит омилларини ижтимоий ва гигиеник нуқтаи-назардан баҳолаш, атроф - муҳит билан одам организми ўртасидаги ўзаро боғлиқлик, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, ижтимоий-гигиеник омиллар, касалликларнинг ривожланишида атроф-муҳит омилларининг тутган ўрни, касалликлар ривожланишига сабаб бўлувчи хавф омиллар, кенг тарқалган ўткир ва сурункали касалликларнинг ҳамда юқумли касалликларнинг бирламчи, иккиламчи ва учламчи профилактика тамойиллари, гигиеник ҳамда эпидемиологик талаблар ва чора – тадбирлар бўйича назарий ва илмий билимларни амалиётда қўллаш;

биофизика қонунлари, аспектлари, тушунчалар, усуллари, ўзаро таъсирнинг физик ва физик-химик механизмлари, тирик организмда кузатилувчи физик ҳолатлар, физик тизимларни билиш ва амалиётда қўллаш; педагогика ва психология асослари, педагогик маҳорат, педагогик интерфаол усуллар, таълим тарбия жараёни, ўқитиш усуллари, психологик ёндошувлар, руҳий ҳолат, психологик усуллар асосида таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши лозим.

Клиник модуллар блоки:

Аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш, рационал овқатланиш тамойиллари, нутрициология асослари, овқатланиш тартиби, озиқ маҳсулотлари ва компонентлари, таркиби ва уларнинг ўзаро таъсири, касаллик хусусиятларини инобатга олган ҳолда парҳез турлари, тиббиёт касбига кириш асослари, “шифокор ва бемор” тушунчалари, асосий ўрганиш объекти бўлган биоэтика, биоэтика тадқиқот усуллари, этик меъёрлар, биоэтика тамойиллари, бемор ва шифокор ўртасидаги муносабат, шифокор деонтологияси, шахслараро мулоқат асослари ва моделлари бўйича тўлиқ билим ва қўникмаларни шакллантириш;

ички касалликлар пропедевтикасининг тиббиёт соҳасидаги аҳамияти, беморларни сўраб-суриштириш, касаллик ва ҳаёт тарихи тушунчалари, объектив кўриқдан ўтказиш тамойиллари, касалликларнинг асосий клиник симптом ва синдромларини аниқлаш, лаборатор ва асбоб - ускунавий текшириш режасини тузиш, натижалар тахлили, қиёсий ташхислаш, дастлабки ва якуний ташхис шакллантириш, тиббий хужжатларни тўлдириш тамойиллари, ички касалликларнинг тавсифи, этиологияси, патогенези, таснифи, клиник кечиши, асоратлари, ташхислаш ва даволаш усуллари, амбулатор-поликлиника шароитида беморларни олиб бориш тамойиллари, шифохонагача бўлган тиббий ёрдам кўлами, профилактика чора-тадбирлари, реабилитация тамойиллари, диспансер назорати гуруҳлари, босқичлари, оилавий тиббиёт асослари, оила билан ишлаш, мулоқот, умумий амалиёт шифокори фаолиятида тавсия бериш, УАШ фаолиятида профилактика, соғлиққа таъсир этувчи омиллар, аҳолининг турли қатламлари билан ишлаш (болалар, ўсмирлар, аёллар - фертил ёшдаги аёллар, ҳомиладорлар, эркалар, қариялар), ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалиги ишчиларини олиб бориш тамойиллари, ижтимоий химояланмаган одамларга тиббий-психологик ёндошув, УАШ фаолиятида беморлар, қийин бемор, ўлим тўшагидаги беморларни олиб бориш, меҳнат қобилияти экспертизасини ўтказиш, овқатланиш ва ортиқча

вазн муоммолари, алкоголизм ва гиёҳванд моддаларни қабул қилиш иллатлари билан курашиш, саёҳатчилар учун тиббиёт тамойиллари, УАШ амалиётида таққослама ташхислашни ўтказиш, клиник генетика масалаларини билиш ва амалиётга тадбиқ этиш;

умумий амалиёт шифокори фаолиятида учрайдиган ички касалликларни эрта ташхислаши, мақсадга йўналтирилган текширув ҳамда даволаш режасини тузиши, ҚВП/ОП шароитида кенг тарқалган касалликлар бўйича профилактика чора-тадбирларини тўғри олиб бориши, диспансер назоратига олиш ва реабилитология асосларига таянган ҳолда беморларга тиббий ёрдам кўрсатиши, гериатрия асосларини билиши ва амалда қўллай олиши, меҳнатга лаёқатлилиқ экспертизасини ўткази олиши, касалхонага йўлланма бериш ёки тор доирадаги мутахассисга юборишга бўлган кўрсатмаларни билиши, ногиронликни олдини олишга қаратилган чораларни кўра олиши, шошилиш ҳолатларида тезкор тиббий ёрдамни кўрсатиши, соғлиқни сақлашнинг бирламчи тизимида тиббий ҳужжатларни тўғри юритиши бўйича билим ва кўникмаларни ривожлантириш;

педиатрия асослари, бутун жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти тавсиясига биноан турли ёшдаги болаларнинг жисмоний ва психомотор ривожланиш меъёрлари, болаларни ёши ва соғлиғига боғлиқ овқатлантириш тамойиллари, соғлом авлодни тарбиялаш, шакллантириш ва ривожлантириш муаммолари, профилактик эмлаш тақвими, болаларда учрайдиган асосий касалликларнинг сабаблари, уларнинг келиб чиқиш механизми, тарқалиши ва авж олишига ижтимоий, наслий, иқлим ва экологик омилларнинг таъсири, болаларда учрайдиган касалликларнинг фармакотерапия асослари ва антибиотикотерапияси, туғма ва орттирилган касалликлар профилактикаси, умумий амалиёт шифокори фаолиятида болаларда учрайдиган касалликларни эрта ташхислаш, мақсадга йўналтирилган текширув ҳамда даволаш режасини тузиши, болалар орасида кенг тарқалган касалликлар бўйича профилактика чора-тадбирларини тўғри олиб бориши, диспансер назоратига олиш ва реабилитология асосларига таянган ҳолда болаларга тиббий ёрдам кўрсатиши, касалхонага йўлланма бериш ёки тор доирадаги мутахассисга юборишга бўлган кўрсатмаларни билиши, ногиронликни олдини олишга қаратилган чораларни кўра олиши, шошилиш ҳолатларида тезкор тиббий ёрдамни кўрсатиши, соғлиқни сақлашнинг бирламчи тизимида болаларни олиб боришга оид тиббий ҳужжатларни тўғри юритиши бўйича билим ва кўникмаларни ривожлантириш ҳамда неонатология асосларини тўлиқ билиш ва амалда қўллай олишига шароит яратиш;

умумий жарроҳликнинг асосий масалалари, асептика, антисептика ҳамда трансфузиология асослари, жароҳатлар ва жарроҳлик инфекциялари, жарроҳлик амалиётига беморларни тайёрлаш ва амалиётдан сўнг парвариш қилиш чора-тадбирлари, жарроҳлик касалликлар ривожланишида экзоген ва эндоген омилларининг аҳамияти, жарроҳлик касалликларининг кечиши, замонавий ташхислаш усуллари, жарроҳлик касалликларда самарали ва мақсадга мувофиқ даво чораларини ўтказиш ва асоратларни олдини олиш, нейржарроҳликнинг долзарб муоммолари, асаб тизими жарроҳлик касалликларининг кечиши, ташхислаш усуллари ва даволаш чоралари, болалар орасида кенг тарқалган туғма ва орттирилган жарроҳлик касалликларини аниқлаш ва тиббий ёрдам кўрсатиш усуллари, анестезиология ва реанимациянинг асосий масалалари, ушбу соҳадаги тамойиллар ва қўлланиладиган усуллар бўйича барча билим ва кўникмаларни шакллантириш;

умумий амалиёт шифокори фаолиятида кўп учрайдиган жарроҳлик касалликлари билан оғриган беморларни эрта ташхислаш ва самарали даволаш тамойилларини билиши, жарроҳлик амалиётини талаб қилувчи сурункали жарроҳлик касалликларининг белгиларини эрта ва тўғри аниқлаши, бирламчи жарроҳлик ёрдамни кўрсатиш ва асоратланмаган жароҳатлар ва куйган юзаларга ишлов бериш ва боғлам қўйишни билиши, жарроҳлик амалиётини тўғри танлаши ва асоратларни олдини олиши, соғлиқни сақлаш бирламчи тизимида амалга оширилиши лозим бўлган жарроҳлик амалиёти бўйича кўникмаларни бажара олишга шароит ярати олиши;

акушерлик ва гинекологиянинг долзарб масалалари, аёл организмнинг ўзига хос хусусиятлари ва кузатиладиган ўзгаришлар, репродуктив саломатлик, ҳомиладорлик ва туғруқ

фаолиятини тўғри олиб бориш, экстрогенитал касалликлар, гинекологик касалликларнинг кечиши ва уларни даволаш усуллари, контрацепция, репродуктив саломатлик асослари ва оилани режалаштириш тамойиллари, соғлиқни сақлаш бирламчи тизимида кенг тарқалган акушерлик ва гинекологик асосий клиник синдромларни билиши ва эрта ташхислаши, даволаш стандартларини қўллаш олиши, физиологик ҳомиладорлик билан аёлларни қишлоқ врачлик пункти ва оилавий поликлиника шароитида олиб бориш тамойилларини билиши, патологик ҳомиладорликни ўз вақтида аниқлаш, олиб бориш тактикасини ва кўрсатмага кўра тор мутахассисга юбориши, туғруқ фаолиятини тўғри олиб бориши, гинекологик касалликларни эрта аниқлаш ва тўғри олиб бориши, бепуштлик ва оилани режалаштириш бўйича зарур чора-адбирларни амалга оширишни шакллантириши;

клиник фармакологиянинг умумий масалалари, асосий гуруҳ дори воситаларининг клиник-фармакологик характеристикаси, дори воситаларининг фармакодинамикаси ва фармакокинетикасининг турли касалликларда ўзгариши, ҳомиладор ва эмизикли аёлларда, болалар ва кекса ёшдаги беморларда дори воситаларини қўллаш хусусиятлари, бир қатор ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда препаратларнинг қўлланилишига кўрсатма ва қарши кўрсатмаларни аниқлаш, дозалаш тартибини белгилаш, ўтказилаётган фармакотерапиянинг самарадорлиги ва ҳавфсизлигини назорат қилиш усуллари, препаратларнинг ноҳўя таъсирлари ва клиник токсикология, дори воситаларини рационал комбинациялаш, ҳамда, клиник рецептура бўйича билимларни чуқур ўрганиш ва қўллашга асос яратиш;

кенг тарқалган қон касалликларининг ва нур касаллигининг асосий клиник ва гематологик мезонларини аниқлаш ва даволаш чораларини кўриш, тери таносил касалликлари, аниқлаш усуллари ва олиб бориш тактикаси, орттирилган иммун танқислик синдромининг тарқалиши, ўзига хос кечиши ҳамда олдини олиш чора-тадбирларини мукамал билишга йўналтириши ва таъминлаши; клиник лаборатор ташхислаш усуллари ва замонавий ёндошувлар, умумий амалиёт шифокори фаолиятида клиник лаборатор усулларни тавсия қилиш ва натижаларни таҳлил қилиш; эндокринологик касалликларнинг олдини олиш чора-тадбирлари, тарқалиши, кечиши, замонавий текширувлар ва даволаш асослари, умумий амалиёт шифокори тактикасини белгилаш;

кенг тарқалган асаб касалликларининг ўзига хос кечиши, неврологик беморларда топик, нозологик, қиёсий ва синдромологик ташхис қўйиш, асаб касалликларида замонавий функционал ва нейровизуализацион текшириш усулларини ва даволаш принципларини қўллаш, нейрожарроҳлик амалиёти, жарроҳлик амалиётига кўрсатма ва қарши кўрсатмалар, даволаш усуллари ва реабилитация чораларини мақсадли қўллаш;

руҳий статусни баҳолаш тамойиллари, психиатрия, наркология ва тиббий психологиянинг долзарб муоммолари, психофармакотерапия, психотерапиянинг, психопрофилактика ва психогигиенанинг асосий тамойиллари, психосоматик бузилишлар, наслий касалликларнинг келиб чиқишида генетик омилларнинг ўрни, касалликларнинг тарқалиши ва олдини олиш усуллари, диспансер назорати ва тиббий ҳужжатларни тўғри юритиш;

реабилитология асослари, реабилитация усуллари, кўрсатма ва қарши кўрсатмалар, халқ тиббиёти, шифокор назорати, даволовчи жисмоний тарбия ва физиотерапия усуллари, спорт тиббиётининг ўзига хос хусусиятлари, спорт турларига боғлиқ шикастланишлар, патологик ҳолатлар билан беморларни олаб бориш бўйича назарий ва амалий билимларни юқори даражада шакллантириш;

соғлиқни сақлаш тизимида суд-тиббий экспертиза фаолиятининг ташкилий, процессуал жиҳатлари, қонунчилик асослари, суд-тиббий экспертизага молик ҳолатлар, врич фаолиятининг ҳуқуқий асослари бўйича назарий билимларга эга бўлиш ва мукамаллаштиришни таъминлаши;

пульмонология ва фтизиатрия асослари ва муоммолари, аҳоли орасида нисбатан кенг тарқалган нафас йўллари касалликларини олдини олиш, эрта аниқлаш, даволаш тамойиллари, инфекциялар назорат, туберкулез бўйича эпидемиологик вазият ва туберкулезга

қарши дори восталарининг қўлланиши, туберкулез касаллигининг олдини олиш чора-тадбирларини амалга ошириш, эпидемия ва пандемияга қарши чора – тадбирлар режасини тузиш ва аҳолини ахборот билан таъминлаш, касб касалликларининг назарий асослари, касб касалликлари билан беморларни олиб бориш тамойиллари, аллергия касалликларнинг ва иммун тизимининг ёшга кўра хусусиятлари ва шошилич аллергия ҳолатларда тез тиббий ёрдам асослари, юқумли касалликларни тарқалиш қонуниятлари, юқумли касалликлар билан беморларни қишлоқ врачлик пункти ва оилавий поликлиника шароитида олиб бориш тамойилларига риоя қилиш;

эпидемиология кўрсаткичлари, тиббиёт муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш бўйича эпидемиологик ёндошишнинг хусусиятлари, аҳоли ўртасида юқумли касалликларнинг келиб чиқиши ва тарқалишининг умумий қонуниятлари, асосий қонуншунослик актлари, эпидемик жараёнининг ривожланиш механизми, шароит ва сабаблари, профилактик ва эпидемия, пандемияга қарши чора тадбирларнинг тизими ва таркиби бўйича зарур бўлган билим ва кўникмаларга эга бўлиш учун асос яратиш;

онкология ва болалар онкологиясининг ривожланиши, ўсма ва ўсма олди касалликларнинг тарқалиши, кечиш хусусиятлари, ўз вақтида аниқлаш тамойиллари, беморларни тўғри олиб бориш, парвариш қилиш ва руҳий ёндошувга аҳамият бериш, даволаш усулларини тўғри танлаш бўйича назарий ва амалий билимларни ривожлантириши;

тиббий радиологияда ташхислашнинг умумий тамойиллари, нурланишнинг биологик таъсирлари, тиббий информатика элементлари, нур ташхиси усуллари ва воситалари, рентгенологик усуллар, радионуклид усуллар, организмнинг асосий анатомик структураларини рентгенограмма, ангиограмма, компьютер, магнит-резонанс томограмма, сонограмма ва сцинтиграммаларда ҳамда бошқа замонавий текшириш усулларида аниқлаш, нур терапияси тамойиллари, клиник-дозиметрик режалаштириш, технологик таъминот, хавфли ўсмалар нур терапияси ва терапиядан аввалги ва кейинги даврда беморларни олиб бориш бўйича назарий ва амалий билимларни талаб даражасида шакллантириши;

оториноларингология, офтальмология, стоматологиянинг долзарб муоммолари, замонавий ташхислаш усуллари ва мақсадга йўналтирилган даволаш чораларини қўллаш, урологик касалликларнинг тарқалиши, турли ёшга, жинсга ва ижтимоий-профессional гуруҳларга мансуб шахсларда урологик касалликларнинг, травматология ва ортопедия ҳамда болалар травматологиясида кузатиладиган ҳолатлар ва уларни олдини олиш тамойиллари, касалликларнинг ўзига хос кечиши, ташхислаш ва замонавий даволаш усуллари, болалар ортопедияси муоммолари, касалликларнинг ўзига хос кечиши, касалликларни самарали даволаш, реабилитация ва профилактика тадбирларини амалга ошириш;

тез тиббий ёрдам тушунчалари, ҳаётга хавф солувчи ҳолатларни ўз вақтида аниқлаш, шошилич ҳолатларда тиббий ёрдам кўрсатиш алгоритми, тез тиббий ёрдам кўламини аниқлаш ва зарур бўлган тиббий муолажаларни амалда бажариш, кўрсатмага кўра мутахассислар ва касалхонага йўлланма бериш;

ҳарбий тиббий тайёргарликка бўлган талаблар, ҳаёт фаолияти хавфсизлиги тамойиллари ва фуқоро муҳофазаси усуллари, ҳарбий дала жарроҳлиги, ҳалокатлар тиббиётининг назарий асослари, фавқулотда вазиятлар, ҳалокатлар тиббиёти хизмати, фавқулотда вазиятлар вақтида тиббий ёрдам кўрсатиш усуллари, ҳарбий эпидемиология ва гигиена ҳақида тасаввурга эга бўлиш ва амалда қўллашни шакллантириш орқали таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши ҳамда эгалланган билим ва кўникмаларни амалиётда қўллаш;

таълим жараёни, касбий педагогика, касбий психология, таълимда ахборот технологиялари, таълим технологиялари, касбий таълим методикаси асослари, тамойиллари, ўқитиш усуллари, касбий психология фанининг аҳамияти ва моҳияти, касбий психологиянинг илмий-тадқиқот услублари, касбий психологияга оид олиб бориладиган маслаҳат турлари, касбий саралаш ва касб танлашга йўналтиришниинг психологик ёндошув, касбий таълимнинг ривожланиши, Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги

қонуни ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури», таълим жараёнининг узлуксизлиги ва давомийлиги, касбий таълимнинг информацион-техник асослари, замонавий информацион таълим технологиялари, таълим технологияси фани моҳияти ва ҳар томонлама етук шахс тарбиялашда таълим технологияларнинг мақсади, мазмуни, усуллари, касбий таълим методикаси фани мазмуни, мақсади, вазифалари, ўқув режалари, дастурлари, кредит - модуль тизими, махсус фанларни ўқитиш услубларини қўллаш олишига замин ярата олиши лозим.

Электив модульлар:

Таълим йўналиши бўйича ҳудудий компонентларни, фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан электив модульларнинг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалаврият таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Модульлар дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

3.2. 5111000- Профессional таълим (5510100 – Даволаш иши) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ва кредитлар сони

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

1 кредит 30-36 соатга тенг.

Ўқишнинг меъерий муддати олти йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 308 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

Назарий таълим	- 63-70 %
Аттестация	- 8-10 %
Таътил	- 12-16 %
Малака амалиёти	- 6-12 %

Назарий таълим ҳажми “Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот” билим соҳасига мувофиқ модульлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Гуманитар ва ижтимоий модульлар блоки	- 3-3,5 %
Клиника олди модульлар блоки	- 20-25 %
Клиник модульлар блоки	- 60-65 %
Электив модульлар блоки	- 3- 6,5 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 7 - 9 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модул, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалаврнинг асосий таълим дастури (бакалавр дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, тиббий билим, тиббий йўналишлар, соғлиқни сақлаш тизими, клиника, лаборатория, амалий кўникмалар, касаллик, даволаш муассасалари, профилактика, даволаш усуллари, диагностика, этиология, патогенез, морфология, гистология, рентгенология, профилактика, терапия.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий тиббиёт ва фармацевтика
олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг
Тиббий таълимни ривожлантириш маркази
Директор _____ **Н.Р. Янгиева**

2020 йил « 01 » 04

М.ў.

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари
Ректорлар раёсати раиси
Ректор _____ профессор **Б.Т.Даминов**

2020 йил « 10 » 04

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири
ўринбосари _____ **У.Ю.Сабилов**

2020 йил « 08 » 09

М.ў.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Фан ва таълим бош бошқармаси бошлиғи
_____ **Ў.С. Исмаилов**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги олий ва ўрта махсус
таълимни ривожлантириш бошқармаси бошлиғи

_____ **Г.Юсупалиева**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.